mijn kind online SPECIAL

kinderen en internet

2-8 jaar

Feiten & cijfers · De beste kindersites · Veilig met MyBee · Internet & ik

in samenwerking met DIGIvaardig & DIGIbewust Mijn digitale wereld

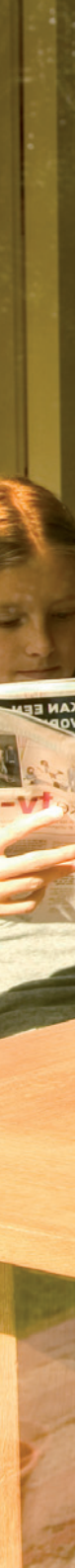

Kinderen gaan steeds jonger online, en ze doen dat ook steeds intensiever. Er zijn kinderen die al vanaf hun tweede jaar internetten en de ‘gemiddelde’ driejarige peuter is zo’n 35 minuten per week online.
Ook op school internetten kinderen meer dan voorheen. Als ik op de basisschool van mijn oudste kind het klaslokaal van de allerkleinsten binnenloop, zie ik in de hoek een computer met een kind van vier ervoor. Op zijn hoofd rust een koptelefoon, om de rest van de klas niet te storen met computergeluiden. Hij is druk met educatieve spelletjes. Op internet.
Ouders vinden internet belangrijk. Ze denken, zo blijkt uit onderzoek, dat internet kan bijdragen aan de ontwikkeling van hun kind. Maar liefst een derde van de ouders zegt bang te zijn dat hun kind achterop raakt, als die niet vroeg leert omgaan met internet.
De meest gestelde vraag van ouders met jonge kinderen aan stichting Mijn Kind Online is niet hoe je voorkomt dat je kind nare sites tegenkomt, maar: welke góede sites zijn er, die passen bij de leeftijd van mijn kind?
‘Mijn kind op internet 2-8 jaar’ is bedoeld voor ouders, leerkrachten, maar ook opa’s en oma’s die kinderen hun eerste stapjes op internet willen laten zetten. Hoe doe je dat zo goed mogelijk? En welk aanbod is geschikt voor uw kind?

Hoe enthousiast u zelf ook bent over nieuwe media, onthoud het volgende: computeren is niet de favoriete tijdsbesteding van kinderen. De meeste kinderen spelen nog altijd het liefste gewoon buiten.

Remco Pijpers
Directeur stichting
Mijn Kind Online

Feiten en cijfers

Ouders over internet en hun kind

Je hoort vaak dat ouders 'eruit gesurft zijn' door hun kinderen, dat ze hun kinderen onvoldoende begeleiden op internet en dat ze op cursus zouden moeten om dat te leren. Maar weet men eigenlijk hoe ouders nu werkelijk omgaan met het internetgedrag van hun kinderen? KPN gaf aan stichting Mijn Kind Online eind 2009 de opdracht om dat uit te zoeken.

De belangrijkste bevindingen:

- Ouders zijn bewust bezig met de internetopvoeding van hun kinderen en zeggen goed te weten wat ze op internet doen. Voor computeren in het algemeen en voor internetkennis, geven ouders zichzelf een ruime 7 als rapportcijfer.

- Ouders met kinderen tussen 2 en 12 jaar zijn meer bezig met wat internet kan bijdragen aan de ontwikkeling van hun kind, dan met de mogelijke risico's. Een derde van de ouders zegt bang te zijn dat hun kind achterop raakt als die niet vroeg leert omgaan met internet.

- Van het onderwijs verwachten ouders meer steun dan ze nu krijgen. Meer dan de helft van de ouders vindt dat basisscholen meer moeten praten over internet, in plaats van de computer alleen te gebruiken voor reken- en taaloefeningen. Slechts een kwart van de ouders merkt dat de school van hun kind aandacht besteedt aan verantwoord omgaan met internet.

Computers thuis

Gemiddeld zijn er volgens ouders ruim twee computers in huis. Drie kwart van de ouders zegt dat de computer voor het kind in een gezamenlijke ruimte (meestal de huiskamer) staat. Bij één op de tien kinderen staat de computer op de kinderkamer.
De helft van de ouders geeft aan dat hun kind meestal alleen achter de computer zit. De andere helft zegt dat er meestal iemand bij zit of direct in de buurt is. Het gaat dan hoofdzakelijk om broertjes of zusjes (23%) of de ouders zelf (23%).

Zelfstandig computeren is vooral gebruikelijk bij de oudste kinderen. Ongeveer drie kwart van de 11- en 12-jarigen computert alleen. Met de ouders samen computeren is meer voor de jongere kinderen.

Geliefde activiteit

Computeren is volgens 16% van de ouders de meest geliefde vrijetijdsbesteding van hun kind.
Kinderen gebruiken de computer vooral voor entertainment, zoals spelletjes spelen, films kijken en muziek luisteren, en voor schoolwerk. Ouders gebruiken de computer vooral voor het kopen of verkopen van spullen, foto's bewerken, surfen en mailen.

Nut van de computer

Ouders hebben een genuanceerd beeld van het nut van de computer en internet voor hun kinderen. Ze onderkennen de positieve effecten, zoals kennis opdoen, nieuwe vrienden maken en sociale vaardigheden leren. Maar ze zien ook de mogelijke gevaren, zoals onveiligheid, foute mensen waarmee kinderen in contact kunnen komen, sluikreclame, ongeschikte websites en dwangmatig computergebruik.

Bekende veiligheidsinstrumenten, zoals een virusscanner, firewall, popup-killer en spamfilter, worden door ouders redelijk vaak toegepast. De mogelijkheid om de computertijd van de kinderen in de gaten te houden en filters om een kindveilige internetomgeving te creëren, zijn minder populair. Een kwart van de ouders heeft geen maatregelen getroffen.

Mediawijsheid

Van de ouders vindt 46% dat school en ouders samen verantwoordelijk zijn voor de mediaopvoeding. Nog geen 2% van de ouders zegt dat alleen de school verantwoordelijk is.
Iets meer dan de helft van de ouders (51%) vindt het vooral een taak van de ouders om kinderen wegwijs te maken op internet.
Dat doen ze op verschillende manieren:

- Ouders houden op afstand een oogje in het zeil als kinderen zelfstandig surfen en spelletjes spelen op internet.
- Sommige ouders gaan samen met hun kinderen achter de computer om te internetten. Dit gebeurt vaker bij jonge kinderen.
- Ouders geven aan tot hoever hun kinderen bij het internetten mogen gaan en welke websites ze wel of niet mogen bekijken.
- Ouders wijzen hun kinderen op wat ze moeten doen bij het aangaan van sociale contacten op internet.

Extra ondersteuning

Hoewel ouders over het algemeen tevreden zijn over hun eigen computer- en internetvaardigheden, loopt de internetopvoeding thuis niet altijd op rolletjes.
Veel ouders geven uitdrukkelijk aan dat ze behoefte hebben aan extra ondersteuning om hun kinderen op internet te kunnen begeleiden. Zo zouden ouders graag meer willen weten over geschikte content: welke websites of spelletjes zijn geschikt? Ook is er behoefte aan ouderondersteuning bij sociale internetactiviteiten, zoals Hyves, email en MSN.

Het onderzoek 'Ouders over internet en hun kind' is te downloaden van ***www.mijnkindonline.nl***

Internet & ik

‘Kijk, als je dit spelletje met Diego speelt, moet je eerst heel hoog springen, anders krijg je geen punten. Mama zoekt het spelletje voor me op, dat kan ik nog niet zelf. Als ik wil computeren, zet mama de computer aan en dan kan ik lekker spelen.’

‘Ik ga niet zo vaak op de computer. Af en toe, na school. Vooral spelletjes van Dora en Winx vind ik heel leuk, want die zien er zo mooi uit. Kijk, bij dit spelletje kun je de nagels van het meisje heel mooi maken, met hartjes en vlindertjes. Ik hou van hartjes en vlindertjes. Soms kies ik van Winx een kleurplaat, die kan ik op de computer inkleuren. Blauw is mijn lievelingskleur.’

‘Ik computer altijd in de woonkamer. Ik heb geen computer op mijn eigen kamer, wel een tv. Die heb ik nog maar net, samen met oma van mijn eigen geld gekocht.
Ik kan al heel goed zelf op de computer, niemand hoeft me te helpen, hoor. Soms vraag ik wel wat aan mijn broer of aan mijn vader, dan zeg ik welke spelletjes ik wil doen en dan zorgen zij ervoor. Maar als ik lang met de computer speel, vind ik het niet meer leuk. Dan hou ik ermee op.’

‘Soms mag ik op school ook op de computer. Bijvoorbeeld woordjes oefenen, dat vind ik wel leuk. Maar op school hebben ze niet zulke leuke spelletjes als thuis.’

Moeder Sandra: ‘Ik heb liever geen internet op de slaapkamers van de kinderen, dan heb je geen idee wat ze doen. In de woonkamer kan ik het allemaal in de gaten houden.
Als Tessa een spelletje wil, kijk ik op Google en dan zie ik vanzelf of het geschikt voor haar is. Ik let op of er geen geweld in zit. Haar broer van 7 had een keer een spelletje gevonden waarbij je een appel van iemands hoofd moest schieten. Als je mis schoot, spoot het bloed eruit. Het is dan wel een spelletje voor kinderen, maar ik vind dat echt helemaal niks. Dat mogen ze dus niet.

‘Mama zoekt die spelletjes voor me op’

We hebben geen afspraken over hoe lang of hoe vaak Tessa mag internetten. Ik houd het zo’n beetje bij twee keer in de week en dat vindt ze nu nog prima. Als ze ouder wordt, verandert dat wel, denk ik. Haar broer wil elke dag wel op internet.’

Surfen is leren

Internetopvoeding van 2-5 jaar

Mooie knopjes

Computers oefenen een grote aantrekkingskracht uit op kinderen. Is het voor baby's vooral nog een fascinerend apparaat met mooie knopjes en lichtjes, al heel snel leert een kind dat je met zo'n computer hele leuke dingen kunt doen. Internetten bijvoorbeeld. Al voor de allerkleinsten zijn er informatieve, leerzame of gewoon vrolijke websites vol spelletjes en filmpjes. Het is niet alleen zinvol, maar ook leuk om als ouder samen met uw peuter of kleuter het internet te ontdekken. Hoe pakt u dat aan?

Ontdekkingsreis

Er zijn genoeg kleine kinderen die nog niet kunnen lezen of schrijven, maar die wel tijd op internet doorbrengen. Uit onderzoek van Mijn Kind Online blijkt dat twee- en driejarige peuters die actief zijn op internet, respectievelijk ruim één en twee uur per week achter de computer zitten. De ouders die hun kind aanmoedigen om online op ontdekkingsreis te gaan, zeggen dat te doen omdat ze bang zijn dat hun kind anders een achterstand op zal lopen. Gezien de snelheid waarmee kinderen leren, zal dat zo'n vaart waarschijnlijk niet lopen. Maar feit is dat internetten kinderen met nieuwe vaardigheden in aanraking brengt, zoals slim zoeken en behendigheid met muis en toetsenbord.
Als ouder kunt u uw peuter of kleuter daar op verschillende manieren bij begeleiden. Bijvoorbeeld het kind zelf zijn gang laten gaan en op de achtergrond een oogje in het zeil houden. Dan is het wel verstandig om een kinderbrowser, zoals MyBee (www.mybee.nl), te installeren. Een kind dat nog niet kan lezen en schrijven, houdt zich vooral bezig met 'aanklikken' en zal niet zo snel ongewenste sites bezoeken. Een kinderbrowser als MyBee zorgt ervoor dat het aanbod altijd geschikt is voor de leeftijd van uw kind.

Samen doen

U kunt er ook voor kiezen om met uw kind achter de computer te gaan zitten. Het is leuk om samen een internetspelletje te doen of om een filmpje te kijken. In de tussentijd kunt u uw kind over internet vertellen en helpen bij het leren van computervaardigheden.
Bij kinderen boven de vier jaar kunnen ouders regels gaan stellen. Een kleuter kan soms al aardig bedelen om op de computer te mogen. U kunt uw kind vertellen hoe lang het op de computer mag en welke sites hij wel en niet mag bezoeken. Blijf erover praten: door internetten bespreekbaar te maken, legt u de basis voor een gezonde computerverstandhouding met uw kind.

Vrienden en games

Internetopvoeding van 6-8 jaar

In de eerste jaren van de basisschool wordt de wereld voor kinderen groter. Ze maken vriendjes, krijgen nieuwe indrukken te verwerken en zien andere dingen dan thuis. Bij al die ontwikkelingen hoort ook een ander internetgebruik. Internet wordt een plek waar informatie te halen valt, waar vrienden te maken zijn en waar je online games kunt spelen. Hoe begeleidt u uw kind daarbij?

Wereldwijs

Tussen hun zesde en achtste jaar lijken kinderen ook 'wereldwijs' te worden op internet. Van alle achtjarigen heeft al een derde een profiel op de netwerksite Hyves. Contacten zijn doorgaans klasgenoten, opa's en oma's en ouders, die overigens bijna allemaal het wachtwoord van het account van hun kind hebben. Hyves wordt gebruikt om krabbels uit te wisselen (meisjes) of om leuke gadgets, zoals een filmpje (jongens) op te plaatsen. Behalve netwerken, waarbij Hyven veruit het populairst is, is online gamen een favoriete internetbezigheid van kinderen.

Belangrijke rol

Het lijkt soms misschien alsof uw kind u met zijn internetvaardigheden aan het inhalen is, maar u heeft als ouder wel degelijk een belangrijke rol. U hoeft echt niet van alle snufjes op de hoogte te zijn om uw kind op internet te begeleiden, aan te moedigen of juist grenzen te stellen. Dat kan op verschillende manieren. U kunt uw kind zelfstandig laten internetten en op de achtergrond volgen wat hij doet. Ook bij deze leeftijdsgroep is het handig om een kinderbrowser, zoals MyBee (www.mybee.nl), te installeren. Die is geschikt voor kinderen tot 11 jaar. Praat regelmatig met uw kind over wat hij heeft gedaan en gezien op internet. U kunt ook samen met uw kind computeren. Dat is gezellig en het geeft de gelegenheid om zaken uit te leggen. Bijvoorbeeld dat hij geen naam- en adresgegevens op internet moet achterlaten, of beter geen reclame kan aanklikken. Ook kunt u met uw kind regels afspreken, bijvoorbeeld over hoe lang hij op internet mag en welke sites wel en niet mogen.

Weerbaarheid

Zit uw kind op Hyves of chat hij weleens, vertel dan hoe je op internet sociale contacten aangaat en waar je op moet letten. Leer uw kind zijn privacy te beschermen door geen adressen, email of telefoonnummers uit te wisselen of andere persoonlijke informatie (of foto's) prijs te geven. Ook is het slim om uit te leggen wat commercie op internet inhoudt en hoe hij hiermee kan omgaan. Dat zal zijn weerbaarheid en zelfstandigheid op internet vergroten. Zorg in elk geval dat u met uw kind open over internet blijft praten, dat houdt de computerverstandhouding gezond en kan voorkomen dat uw kind vervelende ervaringen verzwijgt.

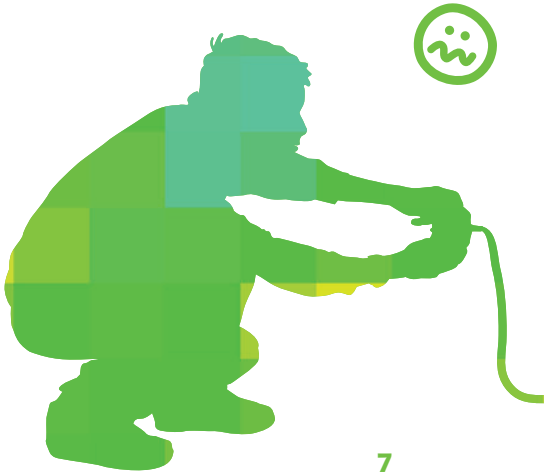

Surfen

Op internet zijn ontzettend veel goede websites voor kinderen. Maar waar? Met MyBee kunnen kinderen veilig surfen op het web. De kinderbrowser zorgt ervoor dat ze de weg niet kwijtraken en de mooiste webpareltjes vinden.

Ouders willen niet weten welke websites schadelijk zijn voor hun kind, maar juist welke geschikt zijn. Op dat principe is MyBee twee jaar geleden ingesprongen. De kinderbrowser, ontwikkeld door Mijn Kind Online in samenwerking met KPN, gaat uit van een witte lijst van geschikte kindersites, in plaats van een zwarte met kindonvriendelijke content.

met een bijtje

www.mybee.nl

Spelenderwijs

MyBee is bedoeld voor kinderen tot 11 jaar. Het doel is dat kinderen spelenderwijs vertrouwd raken met internet. Daarna zijn ze klaar voor het grotere werk en moeten ze leren omgaan met een gewone browser, zoals Internet Explorer, Safari of Firefox.
Het principe van de gratis kinderbrowser is eenvoudig: eenmaal geïnstalleerd, maken ouders voor hun kind een eigen profiel, waarin rekening wordt gehouden met de leeftijd van het kind en de tolerantiedrempel van de ouders. Ouders kiezen of ze zelf de geschiktheid van een site willen beoordelen, of dat ze die klus aan de professionele redactie van MyBee overlaten. Ook kunnen ouders zelf bepalen waar hun grens ligt: er wordt onderscheid gemaakt tussen tolerante, gemiddelde en strenge ouders. Die criteria werken als een filter voor de internettoegang van hun kind.
Het MyBee-profiel zorgt voor een portal op maat voor het gebruikende kind. Zo kan een vierjarige op zijn MyBee-pagina op een plaatje van Nijntje klikken om naar de bijbehorende site te gaan, terwijl een lezende 9-jarige een lijstje met namen van websites krijgt. Als de site al is beoordeeld door de ouders of de redactie, kan het kind verder klikken. Is een site nog niet 'gekeurd', dan zal het MyBee-bijtje op het scherm dat netjes melden en moet er eerst door de ouders toestemming worden gegeven om verder te surfen.

Kennis delen

Op MyBee hebben kinderen de beste kindersites voor hun leeftijd op een rijtje. In plaats van alleen websites te weren die kinderen niet mogen zien, signaleert MyBee sites die juist wel interessant zijn om te bezoeken. Hiervoor zijn de redacteuren voortdurend op zoek naar goede, kindvriendelijke websites. Ze beoordelen voor welke leeftijdsgroep die sites geschikt zijn en voegen die vervolgens toe aan MyBee.
Ouders kunnen ook zelf kindvriendelijke sites aanmelden en zo tips, kennis en ervaring met elkaar delen. De kracht van de kinderbrowser zit in die uitwisseling van kennis. De criteria waaraan sites moeten voldoen zijn duidelijk omschreven en meetbaar. Zo wordt scherp gelet op de aantrekkelijkheid en op de aansluiting op de belevingswereld van kinderen. Voor ouders is het vooral prettig dat ze zelf de regie houden over de beoordeling van wat geschikt is en wat niet.
Die aanpak van de kinderbrowser slaat aan. Een peiling na het eerste half jaar liet zien dat MyBee aan een grote behoefte voldoet. De browser kreeg gemiddeld een 7,6 van de ondervraagden, zowel gebruikers als niet-gebruikers. De gebruikers gaven de kinderbrowser hoge cijfers; vooral de gebruikersvriendelijkheid werd gewaardeerd. Ook zeiden veel ondervraagden dat ze de browser zeker zouden aanbevelen bij anderen. Kritiek was er op het feit dat MyBee nog niet kon draaien op een Mac. Maar dat euvel is met de introductie van een Mac-versie van MyBee, in november 2009, inmiddels ook opgelost.

Meer informatie en gratis download op ***www.mybee.nl***

Wat is wat op MyBee?

1
onder bijtje: naam gebruiker

2
duidelijke knoppenbalk
makkelijk te gebruiken voor kinderen

3
nieuwe sites
zo kunnen kinderen zien welke websites nieuw zijn

4
kies je eigen skin
met een eigen achtergrond kunnen kinderen hun MyBee personaliseren

5
de sites zijn in rubrieken verdeeld, toegespitst op de leeftijd van de gebruiker: rijtjes woorden bij lezende kinderen, plaatjes voor de kleuters

6
inloggen
achter deze knop met wachtwoord zit de ouderbediening, o.a. gebruikersbeheer, evalueren websites, melden problemen, helpfunctie

Lieven (7)

'Met pistolen en bloed mag niet, dan moet de computer uit'

Internet & ik

'Als ik de computer aandoe, heb ik mijn eigen plaatje met Lieven erop. Daar klik ik op en dan doet 'ie het. Ik kan ook een nieuw plaatje maken, als ik wil. En als de computer dan is opgestart, kom ik op een scherm met een mooie foto van een hond.'

'Soms ga ik op Google en héél soms op MyBee. Dan kijk ik welke sites er zijn en of er nog nieuwe bij zijn gekomen. Playmobil.nl doe ik heel vaak, die ken ik helemaal uit mijn hoofd. Vooral het spelletje met de boeven. Die stelen geld en dan moet je de boeven vangen met andere playmobilpoppetjes. Ze praten ook met elkaar, dat moet je lezen, maar dat doe ik nooit.'

'Ik mag niet zo vaak op de computer, alleen in het weekend. Dan zit ik met de laptop in de keuken. Niemand hoeft me te helpen, hoor, ik weet zelf hoe het moet. Ik mag ook best lang computeren, maar hoe lang precies weet ik niet. Mijn ouders zeggen het wel als een spelletje te grof is, als je op mensen moet schieten ofzo. Met pistolen en bloed mag niet. Dan moet de computer uit. Maar soms zien ze het niet en doe ik met mijn broer een spelletje met tanks.'

'Eigenlijk wil ik ook wel graag op Hyves, mijn broer van 9 heeft dat ook. Dat lijkt me heel leuk, met vrienden enzo. Maar hoe dat moet, weet ik niet. En ik weet ook niet precies wat dan de bedoeling is. Kun je op Hyves ook spelletjes spelen? Wat doe je eigenlijk allemaal op Hyves?'

'Ik hou ook van muziek, vooral van Michael Jackson, die kan zo mooi dansen. Ik zoek zijn liedjes weleens op bij clipjes.nl. 'Smooth criminal' is mijn lievelingsliedje, maar die staat er nooit bij. YouTube is ook leuk, dat zijn grappige filmpjes. En toen Ralph het Junior Songfestival had gewonnen, hebben we zijn liedje gedownload en op mijn mp3-speler gezet. Dat was echt vet.'

Wat zijn goede

In 3 stappen naar de beste websites voor kinderen, volgens de maatstaven van de kenners.

Stap 1

Een website voor kinderen bevat geen schadelijke of anderszins onwenselijke elementen, zoals seks, geweld, commerciële boodschappen, onveilige onderdelen (denk aan ongemodereerde chats) of misleidende onderdelen (zoals 'gratis' ringtones die helemaal niet gratis zijn). Dat is de eerste zeef.

Voorbeelden van goede kinderwebsites t/m 4 jaar

- www.nijntje.nl
- www.playmobil.nl
- www.bobthebuilder.com/nl/
- www.barbie.nl
- www.peutertv.nl/teletubbies/
- www.sesamstraat.nl
- www.bobo.nl
- www.kleinehandjes.nl
- www.hetzandkasteel.nl
- www.dribbel.com/nl/

Stap 2

Vervolgens moet worden bepaald of de site aansluit op het niveau en de belangstelling van kinderen in een specifieke leeftijdsfase. Zo mag een site voor kinderen die nog niet kunnen lezen geen tekst bevatten (tenzij de tekst bedoeld is als toelichting voor de ouders) en moet een site voor de allerkleinsten bedieningselementen hebben die groot genoeg zijn, omdat de fijne motoriek nog onvoldoende is ontwikkeld voor het aanklikken van kleine knopjes.
De inhoud van een kindersite moet aansluiten bij de onderwerpen en thema's waar kinderen van een bepaalde leeftijd mee bezig zijn. Zo zijn jonge kinderen vooral druk met het ontdekken en leren benoemen van de wereld om hen heen. Dat doen ze door uit te proberen en veel te herhalen. Oudere kinderen zijn meer bezig met zichzelf te ontdekken en hun identiteit te vormen. Zij doen dat door sociale contacten te onderhouden en door te experimenteren met rollen.

Stap 3

Tenslotte moet een kindersite ook aantrekkelijk zijn. Dat is vanzelfsprekend een subjectief criterium. Wat de een leuk vindt om te zien, zal de ander helemaal niet aantrekkelijk vinden. Toch valt er ook over aantrekkelijkheid wel degelijk iets te zeggen. Binnen de wetenschap wordt hiervoor het principe van intersubjectiviteit gehanteerd. Dat wil zeggen: er valt over te discussiëren en je kunt een onderscheid maken tussen wat heel veel mensen aantrekkelijk vinden enerzijds, en wat maar weinig mensen aantrekkelijk vinden anderzijds. Deze werkwijze is ook bruikbaar bij het beoordelen van kindersites.

Voorbeelden van goede

www.kids.kennisnet.nl/onderbouw
www.zappelin.nl
www.bamboeclub.nl
www.playmobil.nl
www.barbie.nl

kindersites?

volgens MyBee en Mijn Kind Online

De praktijk

Wie de kwaliteitseisen van Mijn Kind Online gebruikt, kan zelf prima beoordelen of een kinderwebsite een goede is of niet:

- de site is toegankelijk, begrijpelijk en overzichtelijk;
- de site bevat geen aanstootgevend of opruiend materiaal;
- de site staat niet boordevol reclame;
- de site is uitdagend, origineel, spannend, interessant en prikkelend;
- de site is interactief en sociaal uitnodigend;
- de site is technisch goed gemaakt en snel;
- de site wordt goed bijgehouden;
- als er een forum of een chat is, moet die permanent gemodereerd worden;
- de site is niet agressief of dwingend in het ontlokken van privacygevoelige gegevens;
- de site heeft een duidelijk privacybeleid, met een acceptabele uitleg over de omgang met bezoekersgegevens;
- de site vertelt wie de makers zijn en hoe je ze kunt bereiken.

Extra criteria voor peuters

- de bedieningselementen (waaronder buttons) moeten groot genoeg zijn;
- een spel mag maximaal 3 minuten duren;
- de 'verhaallijn', indien aanwezig, moet kort zijn (maximaal 2 acties);
- de site mag geen tekst bevatten (hoogstens gericht op de ouders);
- de site moet uitnodigen tot ontdekken en uitproberen.

Extra criteria voor kleuters en leerlingen in de onderbouw basisschool

- spellen moeten 'leuk' zijn (geen realistische verbeelding van gevechten);
- spellen mogen spannend en uitdagend zijn, maar niet te moeilijk;
- een spel mag maximaal 15 minuten duren;
- de site moet uitnodigen tot ontdekken en uitproberen;
- informatie moet aansluiten op de interesse van kleuters en onderbouw basisschool (dieren doen het altijd goed) en beschikbaar zijn in de vorm van afbeeldingen.

kinderwebsites 5 t/m 7 jaar

www.leerspellen.nl
www.wroet.nl
www.spelletjesplein.nl
www.kindertijd.kro.nl
www.troepinbreda.nl

Vraag & Antwoord

Is internet schadelijk voor jonge kinderen?

Internet is op zichzelf niet slecht voor jonge kinderen. Net zomin als televisie dat is. Toch is dat maar het halve verhaal. Het is belangrijk dat kinderen niet te lang voor een beeldscherm zitten omdat het een eenzijdige vorm van concentratie is. Terwijl jonge kinderen juist nog moeten leren al hun zintuigen te ontwikkelen.

Er zijn steeds vaker - met name Amerikaanse - deskundigen die vinden dat baby's en kinderen tot 2 jaar helemaal niet moeten worden blootgesteld aan televisie of internet, omdat ze daarmee kostbare tijd verspillen waarin ze moeten leren van contact met de wereld en de mensen om hen heen. In sommige gezinnen staat de tv en de computer de hele dag aan, en dat is inderdaad slecht, omdat het de aandacht van jonge kinderen helemaal wegzuigt van andere dingen. Maar wanneer je het voor kinderen tot 2 jaar beperkt tot samen vijf minuten per dag tv-kijken naar een baby-programma en een paar keer per week genieten van leuke websites als Nijntje.nl of Het Zandkasteel, dan is er natuurlijk niets aan de hand. Houd het voor peuters en kleuters (tot 6 jaar) in het begin bij maximaal tien minuten per dag en kijk en surf samen. Pas als ze kunnen lezen en schrijven, kunnen ze soms alleen en ook wat langer aan de slag.

Tot slot: sommige inhoud kan natuurlijk wel schadelijk zijn. Daarom hebben we voor televisie Kijkwijzer, maar voor internet is dat er niet. Installeer daarom een kinderbrowser zoals MyBee (de gratis kinderbrowser voor pc en Mac, zie www.mybee.nl), of maak een eigen verzameling van geschikte sites.

Hoe leer ik mijn zoon van 6 jaar dat hij op internet zijn privacy moet beschermen?

Zodra kinderen leren lezen en schrijven, wordt het aantrekkelijk om zelfstandig dingen te doen op internet. Dat is ook het moment dat je er niet altijd meer naast zit als ze internetten en daarom moeten ze, zodra ze alleen hun gang mogen gaan, leren dat hun gedrag aan regels gebonden is. Als hoofdregel kunt u invoeren: nooit iets invullen over jezelf of over anderen, zonder eerst te overleggen met papa of mama.

Herhaal deze regel regelmatig. Kinderen zien er zelf namelijk geen kwaad in een formulier in te vullen, vooral als ze er een prijs mee kunnen winnen. Leg uit waarom u niet wilt dat ze zomaar alles vertellen als iemand daarom vraagt, of dat nu om een formulier gaat of een gesprekje met iemand via internet. Leg uit wat een formulier is, dat een formulier meestal begint met vragen over jezelf: je naam, je (email)adres, je leeftijd enz. en dat we dat 'persoonsgegevens' noemen. Vuistregel:

Justine Pardoen
Hoofdredacteur stichting
Mijn Kind Online en
Ouders Online

zodra iemand vraagt om dat soort gegevens, ook al is het een bekende, moet je altijd eerst even overleggen met papa of mama. U kunt dan zelf de betrouwbaarheid beoordelen en uitleggen welke keuzes u maakt. U kunt bijvoorbeeld samen op zoek gaan naar informatie op de website over wat ze met de ingevulde gegevens doen. Websites die daar niets over zeggen, zijn eigenlijk op voorhand al niet betrouwbaar. Zo wordt uw kind al doende mediawijs.

Als mijn dochter van 8 jaar eenmaal op internet zit, is ze er niet meer vanaf te branden. Vaak mondt dat uit in ruzie. Hoe stel ik duidelijke grenzen over het internetgebruik thuis?

Het is belangrijk dat u uw kind al vanaf het begin leert dat er een grens zit aan wat je kunt doen op internet en hoeveel tijd je daaraan kunt besteden. Eigenlijk is dat net als met televisie: als het goed is, mag ze niet alles zien en niet de hele dag kijken. Maar als het aan kinderen zelf ligt, zit er geen grens aan de tijd die ze op internet bezig zijn. Als ze eenmaal bezig zijn met iets wat ze leuk vinden en heel goed kunnen of enorm uitdagend is, dan voelen ze zich in hun element. Waarom zouden ze dan stoppen? Dat u vindt dat uw dochter niet eindeloos kan internetten, zal zij dus niet zomaar begrijpen.

Het is dan ook goed als u uw dochter uitlegt waarom u het belangrijk vindt dat ze ook aandacht en tijd besteedt aan andere dingen: jonge kinderen moeten nog ontdekken waar hun talenten liggen, ook buiten internet, en als ouders hun kinderen die kans niet geven, doen ze hen tekort.

Ik stel voor dat u samen afspreekt wanneer en hoelang ze mag internetten. Dan installeert u een programma als TimeSlot (www.ouders.nl/timeslot.htm), waardoor u het 'zeuren' over dat ze moet stoppen aan de computer zelf kunt overlaten. Zo voorkomt u ruzie. Het heeft nog een ander voordeel: uit onderzoek blijkt dat kinderen die vroeg wennen aan een tijdbeperking later als tiener minder kans lopen om problematisch obsessief internetgedrag te ontwikkelen.

Tip: Veel browsers (zoals Windows Vista) hebben ook een functie voor tijdcontrole. Als u een inhoudsfilter aanschaft, zit daar vaak ook een tijdcontrole bij. Ook de meeste gameconsoles (Wii enz.) hebben zo'n functie voor ouderlijk toezicht.

Colofon

Mijn kind op internet 2-8 jaar is een uitgave van Digivaardig & Digibewust en de stichting Mijn Kind Online, ook te downloaden van www.mijnkindonline.nl/mijnkindopinternet
Copyright: Stichting Mijn Kind Online, Den Haag, februari 2010.

Coördinatie
Martine Borgdorff & Remco Pijpers
Teksten
Martine Borgdorff, Nienke Ledegang, Justine Pardoen, Remco Pijpers
Vormgeving
Carline Vrielink en Robbert Slotman (De Ruimte Ontwerpers)
Foto´s
Hans de Bruijn, Rodney Kersten
Illustraties
Arnoud van den Heuvel
Contact
redactie@mijnkindonline.nl

Stichting Mijn Kind Online is een onafhankelijk expertisecentrum jeugd en media. De belangrijkste missie van Mijn Kind Online is het helpen van ouders, scholen en professionele opvoeders bij de internetopvoeding. Dat doet zij onder meer door het geven van ouderavonden en trainingen. Speerpunt van Mijn Kind Online is kwaliteit van digitale media voor kinderen – MKO stimuleert góed digitaal aanbod, onder meer door de jaarlijkse Gouden @penstaart verkiezing van de beste kindersite, en MyBee, een gratis kinderbrowser (www.mybee.nl).
e-mail: redactie@mijnkindonline.nl
website: **www.mijnkindonline.nl**

Digivaardig & Digibewust is een programma van overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. Het programma heeft als doel het aantal mensen dat niet of nauwelijks digitale vaardigheden heeft terug te brengen en het verantwoord en veilig gebruik van digitale middelen te stimuleren. Doelgroepen zijn: digibeten, jongeren en hun opvoeders (ouders en docenten), MKB en senioren.
e-mail: info@digivaardigdigibewust.nl
website: **www.mijndigitalewereld.nl**

Mijn Kind Online - andere brochures
- *Mijn Kind Mobiel* en *Mijn Puber Mobiel* (2010)
www.mijnkindonline.nl/mobiel
- *Mijn Kind op Hyves* en *Mijn Puber op Hyves* (2009), www.mijnkindonline.nl/hyves

Mijn Kind Online - boeken
- *Mijn Kind Online*
Justine Pardoen en Remco Pijpers
(ISBN: 9789066655775)
- *Mijn Leerling Online*
Justine Pardoen en Remco Pijpers
(ISBN: 9789066657328)
- *Verliefd op Internet*
Justine Pardoen en Remco Pijpers
(ISBN: 9789066657847)

Mijn Kind Online - rapporten
- *Altijd binnen bereik*
over 8- tot 18-jarigen en mobiele telefoons (2010)
- *Ouders over het internet en hun kind*
over internetgebruik thuis (2009)
- *Krabbels & Respect plz? ;-)*
over kinderen op Hyves (2009)
- *Next Level*
over online spelletjes voor kinderen (2009)
- *Klik en Klaar*
over usability en surfgedrag van kinderen (2008)
- *Gratis! (maar niet heus)*
over digitale kindermarketing (2007)

Rapporten gratis downloaden:
www.mijnkindonline.nl